

Notat om høring af udkast til bekendtgørelse om pant på og indsamling m.v. af emballager til visse drikkevarer.

Miljø- og Fødevareministeriet sendte den 15. oktober 2018 et udkast til bekendtgørelse om pant på og indsamling m.v. af emballager til visse drikkevarer i offentlig høring. Høringsfristen udløb den 19. november 2018.

1. Modtagne hørings svar

Der er modtaget hørings svar med bemærkninger og forslag fra Bryggeriforeningen, Dansk Affaldsforening, Dansk Erhverv, Dansk Retursystem, Danske Ølentusiaster, DI, DI Fødevarer, De Samvirkende Købmænd, Horesta, Landbrug og Fødevarer, Plastindustrien.

2.1 Generelle bemærkninger

Dansk Affaldsforening ser frem til, at flere drikkevareemballager omfattes af pantsystemet og opfordrer samtidig til, at der laves et servicetjek af de emner, som er undtaget af pantsystemet med henblik på at disse emner omfattes af pantsystemet herunder fustager og transportemballage i form af kasser, paller og bakker. Dansk Affaldsforening bakker op om, at Dansk Retursystem har indført et differentieret driftsgebyr i forhold til emballagens genanvendelighed.

Dansk Erhverv er enige i, at flere emballager skal genanvendes af hensyn til miljøet herunder juice- og saftemballager, og at det er vigtigt at disse emballagetyper håndteres i de rette effektive systemer med henblik på at sikre en øget genanvendelse af engangsemballage. Dansk Erhverv opfordrer til en smidigere og mere miljørigtig tilgang til fastsættelse af overgangsperioden samt en særlig opmærksomhed på mulige hygiejnemæssige udfordringer. Dansk Erhverv opfordrer derudover til, at Miljø- og Fødevareministeriet gennemfører en evaluering af ordningen et år til halvandet efter, at udvidelsen af pantsystemet er gennemført, med henblik på at undersøge hvorvidt udvidelsen giver anledning til hygiejnemæssige udfordringer. Evalueringen bør ske relativt hurtigt, set i lyset af, at disse saft- og juiceemballager omfattes af producentansvar i 2025, hvorfor der inden fremsættelsen af et lovforslag i 2023 skal tages stilling til en videreførelse af pantordningen.

Dansk Retursystem A/S hilser ændringen velkommen og bemærker, at udvidelsen er et vigtigt miljøtiltag i forhold til, at Danmark i større omfang kan leve op til de miljøkrav vi pålægges fra EU. Med udvidelsen vil flere emballager end i dag blive genanvendt efter principperne om cirkulær økonomi og i et "closed loop" til gavn for både miljø og klima.

Danske Ølentusiaster bakker op om udvidelsen af pantsystemet og formålet med øget genanvendelse og opfordrer samtidig til, at der politisk arbejdes henimod også at tilføje vin- og spiritusflasker til pantsystemet.

DI støtter formålet med udvidelsen af pant- og retursystemet, at indsamle en større mængde drikkevareemballage med henblik på øget genanvendelse samt at reducere antallet af tomme emballager, der enten henkastes i naturen eller indsamles sammen med andet husholdningsaffald til forbrænding. DI gør dog opmærksom på, at ændringen af pantbekendtgørelsen kun dækker et lille udsnit af de emballager, der hver dag sættes på markedet i Danmark. Med EU's reviderede affaldsdirektiver er der sat ambitiøse mål for genanvendelse af emballage, og alle EU-medlemslande forpligtes til at etablere et producentansvarssystem for al emballage.

DI Fødevarer anerkender, at der er et behov for genanvendelse af fødevareemballage, og DI Fødevarer vil gerne arbejde for, at dette sker. DI Fødevarer henviser til deres høringssvar af 1.6.2018 til analysen om udvidelse af pant- og retursystemet. DI Fødevarer ser gerne, at udvidelsen af pantsystemet tænkes sammen med EU's vedtagelse af producentansvar for emballager, der skal indføres senest i 2025. DI Fødevarer undrer sig over, at koncentreret saft, som ikke er drikkeklar omfattes af pantsystemet, idet disse produkter skal fortyndes, og konsumeres i hjemmet, og hvor emballage af glas og plast sorteres fra via de kommunale affaldssystemer.

De Samvirkende Købmænd (DSK) hilser udvidelsen velkommen, men bemærker samtidig, at udvidelsen med koncentreret saft ikke forekommer logisk, da der er tale om et produkt, som ikke er drikkeklar, og risikoen for henkastet affald er derfor minimal. Derudover fremfører DSK, at den koncentrerede saft kan medføre hygiejneudfordringer i returautomaterne i dagligvarebutikkerne.

HORESTA bakker op om udvidelsen af pantsystemet. HORESTA påpeger at bekendtgørelsen bør tænkes sammen med det kommende EU direktiv om reduktion af visse plastprodukter.

Landbrug og Fødevarer har ingen bemærkninger til udkastet.

Plastindustrien bakker op om udvidelsen af pantsystemet, men opfordrer også til yderligere reformer af affaldsområdet.

2.2 Bemærkninger til konkrete områder

Ud over de generelle bemærkninger, som anført ovenfor har bekendtgørelsesudkastet givet anledning til konkrete bemærkninger, som gennemgås i det følgende.

2.2.1. Anvendelsesområde

Bryggeriforeningen anbefaler, at henvisningerne til emballageafgiftsloven slettes, således at der alene henvises til EU's kombinerede nomenklatur, og ikke også til emballageafgiftsloven. Derudover anfører Bryggeriforeningen, at beskrivelsen af anvendelsesområdet gøres mere informativt ved at præcisere, at pantkravet vedrører flasker og dåser af glas, plast og metal og derfor ikke andre materialetyper, samt at der tilføjes eksempler inden for hver kategori fx "kildevand", "iste" etc. Bryggeriforeningen bemærker yderligere, at Miljøstyrelsen har truffet afgørelse og meddelt dispensation fra pantbekendtgørelsen til drikkevarer i laminater af plast herunder plastposer som indgår i "bag-in-box" emballage.

Dansk Erhverv anbefaler, at henvisninger til emballageafgiftsloven slettes i bekendtgørelsen. Dansk Erhverv bemærker derudover, at poser ikke kan håndteres i de eksisterende returautomater, og at poser desuden ikke er omfattet af den gældende pantbekendtgørelse. Dansk Erhverv bemærker, at der er emballager på markedet, som er for små til at blive håndteret i returautomaterne, hvorfor der bør være en afgrænsning af små emballager i § 1, stk. 2.

DI påpeger, at bekendtgørelsen vil være lettere at orientere sig i uden henvisningerne til emballageafgiftsloven.

DI Fødevarer foreslår, at henvisningerne til emballageafgiftsloven fjernes. DI Fødevarer foreslår en tilføjelse til § 1, stk. 2, således at plastposen i en "bag-in-box" emballage undtages fra pantbekendtgørelsen.

De Samvirkende Købmænd (DSK) foreslår, at alle henvisninger til emballageafgiftsloven slettes. Yderligere mener DSK, at bekendtgørelsen vil fremstå mere læsevenlig, hvis flere af de omfattede varegrupper vil fremgå direkte af teksten enten i § 1 eller i bilag 1. DSK foreslår yderligere, at "poser" undtages fra pantsystemet og at der indføres en mindstegrænse, således at meget små emballager undtages fra pantsystemet. Alternativt kan der gives dispensationer fra pantbekendtgørelsen til de emballager, som ikke teknisk kan returneres i returautomaterne. DSK foreslår en kort overgangsordning for den tilpassede definition af alkoholsodavand, så butikkerne har passende tid til at sikre salg af eksisterende produkter uden pantmærke.

Miljø- og Fødevareministeriet har taget bemærkningerne vedrørende henvisningerne til emballageafgiftsloven til efterretning, og rettet bekendtgørelsen til således, at der ikke henvises til emballageafgiftsloven i § 1, stk. 1. I bilag 1 henvises der alene til emballageafgiftsloven, i de tilfælde hvor der er tale om drikkevarer, som ikke er omfattet af pantbekendtgørelsen, men af emballageafgiftsloven som fx spiritus med et alkoholindhold på over 10 pct. vol.

Miljø- og Fødevareministeriet skal til Bryggeriforeningens forslag om at præcisere pantbekendtgørelsens anvendelsesområde til at omfatte glas, metal og plast samt forslag til ændringer af § 1, stk. 2, bemærke, at dette ikke har givet anledning til redaktionelle ændringer af bekendtgørelsen. Systematikken i bekendtgørelsen hvormed anvendelsesområdet afgrænses negativt i form af det bekendtgørelsen ikke omfatter, jf. § 1, stk. 2, vil således ikke blive ændret.

Miljø- og Fødevareministeriet har meddelt dispensation fra pantbekendtgørelsen til laminaer af plast og folie, herunder plastlaminatposer, som anvendes til "bag-in-box", som indeholder drikkevarer omfattet af pantbekendtgørelsen § 1, stk. 1, da disse er omfattet af pantbekendtgørelsen jf. § 1, stk. 2 modsætningsvist. Karton er ikke omfattet af pantbekendtgørelsen jf. § 1, stk. 2, nr. 3, og derfor er der ikke meddelt dispensation fra pantbekendtgørelsen til drikkevareemballage af karton.

Miljø- og Fødevareministeriet finder ikke, at forslagene om at undtage plasticposelaminaer fra pantbekendtgørelsen giver anledning til at ændre pantbekendtgørelsen. Dansk Retursystem A/S har oplyst ministeriet, at der over de kommende år vil ske en udskiftning af de eksisterende returautomater, og at de nye returautomater forventes at kunne tage i mod også denne form for emballage.

Miljø- og Fødevareministeriet er opmærksomme på udfordringen vedrørende de små emballager, som i særdeleshed vil blive omfattet med den kommende udvidelse af juiceprodukter. Formålet med pantsystemet er at øge genanvendelsen og forebygge henkastet affald. De små drikkevareemballager undtages ikke fra pantsystemet, da de vil kunne ende i naturen som henkastet affald. Dansk Retursystem A/S har oplyst ministeriet, at de kommende returautomater forventeligt vil, kunne tage imod de små drikkevareemballager. Indtil det er praktisk muligt at aflevere de helt små drikkevareemballager, kan der ansøges om dispensation fra pantbekendtgørelsen. Vedrørende bemærkningerne om øget åbenhed om ministeriets afgørelser i dispensationssager, overvejer ministeriet hvordan en sådan åbenhed i praksis ville kunne udmøntes, idet der også skal tages højde for tavshedspligt og persondata.

2.2.2. Overgangsordning og implementering

Bryggeriforeningen anfører, at implementeringen af pant på juice og saft må tage hensyn til, at visse produkter kun tappes én gang årligt, og har en meget lang holdbarhed, samt at overgangsordningen begrænser spild af færdigvarer og emballager i videst muligt omfang. Bryggeriforeningen anbefaler derfor, at overgangsordningen udbygges med et halvt år efter årsskiftet til at udfase ikke-pantmærkede produkter.

Dansk Erhverv foreslår en længere overgangsperiode, således at der i stedet fastsættes et forbud mod salg af varer uden pantmærke efter 31. december 2019, dog er salg af varer indtil holdbarhedsdatoens udløb lovlig, hvis varen er produceret før 31. december 2019. Produktionsdatoen fremgår af emballagen, hvorfor dette er kontrolbart. Dette vil minimere emballagespild, madspild og reducere omkostningerne til omstillingen.

Dansk Retursystem A/S arbejder allerede nu målrettet på at håndtere den vigtige opgave og vil i forbindelse med overgangen tilbyde hurtig og målrettet information til både forbrugerne, returmodtagerne og udbydere i form af kampagner, informationsmateriale og møder. Dansk Retursystem A/S ønsker på bedst mulige måde at understøtte en mere lempelig og fleksibel overgang for alle frem mod den 1. juli 2019 og 1. januar 2020. Det er vigtigt for Dansk Retursystem A/S at nye udbydere såvel som butikker og forbrugere kan føle sig godt hjulpet i hele processen. Dansk Retursystem A/S kan allerede nu tilbyde at tilmelde nye udbydere og yde rådgivning om pantsystemet og mærkning, således at dem, der måtte ønske det, har mulighed for at gøre sig klar til at markedsføre deres produkter med pant fra den 1. juli 2019. Dansk Retursystem A/S oplyser at de er i tæt kontakt med DI, Juice-, saft- og marmeladeindustrien, Dansk Erhverv, Bryggeriforeningen og DSK omkring implementering af de produkter, som per 1. juli 2019, bliver omfattet af pantsystemet med henblik på at gøre overgangen så enkel som muligt.

DI gør opmærksom på, at der som konsekvens af den foreslåede overgangsordning i udkast til pantbekendtgørelsen, vil være produkter med lang holdbarhed, som er solgt inden krav om pantmærkning træder i kraft, som vil skulle kasseres. Det er ikke hensigtsmæssigt med en overgangsordning, som vil medføre spild. DI mener, at det bør accepteres, at der vil være en overgangsperiode, hvor der i handlen er både produkter med og uden pant. DI bidrager gerne i en dialog om en mere hensigtsmæssig overgangsperiode.

DI Fødevarer anfører, at det er essentielt, at overgangsordningen bliver smidig og pragmatisk. De produkter, der tappes op til pantordningen træder i kraft, bør fortsat kunne sælges indtil sidste holdbarhedsdato. DI Fødevarer finder det ikke hensigtsmæssigt, hvis allerede tappede produkter skal kasseres, blot fordi der ikke er pant på. For at undgå unødigt kassation og madspild bør der være en periode, hvor der i handlen både er produkter med og uden pant. DI Fødevarer oplyser, at handelsaftalerne med detailhandlen i Danmark er således, at der kun tillades ændring af etiketter i januar 2020 og i august/september 2019. Derfor mener DI Fødevarer, at panten først bør påsættes den uge i januar 2020, hvor den enkelte dagligvarekæde har fastsat "et åbent vindue" i aftalen til at kunne ændre etiketter. Det vil give færrest mulige omkostninger for alle parter samt mindst negative miljøpåvirkninger. DI Fødevarer ytrer bekymring for, om Dansk Retursystem A/S har tid nok til at få godkendt alle de nye produkter/emballager. Endvidere vil DI Fødevarer gerne have klarlagt, hvordan HDPE-plastflasker vil kunne håndteres i retursystemet, da det ikke kan genanvendes som fødevareremballage.

De Samvirkende Købmænd (DSK) henstiller til, at der indføres en længere overgangsperiode for at undgå økonomisk tab og madspild for erhvervslivet. DSK fremfører, at kravet til detailhandlen principielt er overflødigt, når der stilles krav om mærkning hos leverandøren fra en given dato.

Overgangsperioden kan være lig med varens maksimale holdbarhed. Alternativt kan overgangsperioden sættes til 8 måneder.

Miljø- og Fødevareministeriet har taget bemærkningerne vedrørende overgangsordningen til efterretning, og overgangsordningen er derfor rettet til således, at distributører, dagligvarebutikker, returmodtagere og mellemhandlere, der inden 1. november 2019 har købt drikkevarer omfattet af § 1, stk. 1, nr. 3, 3. pkt. og § 1, stk. 1, nr. 6 og 7, lovligt kan markedsføre disse emballager uden pantmærkning jf. § 24, indtil drikkevarernes holdbarhedsdato udløber.

Miljø- og Fødevareministeriet skal yderligere oplyse om, at udvidelsen af definitionen af alkoholsodavand i § 1, stk. 1, nr. 3, 3. pkt. er medtaget i overgangsordningen på lige vilkår som juice og saftprodukterne i § 1, stk. 1, nr. 6 og 7.

Vedrørende den tekniske håndtering af emballagerne, henviser ministeriet til Dansk Retursystem A/S. Ministeriet er i tæt kontakt med Dansk Retursystem A/S i tilrettelæggelsen af udvidelsen af pantsystemet og vedrørende de eventuelle udfordringer, som udvidelsen af pantsystemet måtte medføre.

2.2.3. Pantbekendtgørelsens § 74

Bryggeriforeningen bemærker, at pantbekendtgørelsens § 74, bør ændres, så det fremgår, at Dansk Retursystem A/S årlige betalinger til staten slutter i 2019.

Dansk Erhverv bemærker, at Dansk Retursystem A/S ikke skal betale et årligt beløb til staten, hvorfor dette bør ændres i bekendtgørelsen.

De Samvirkende Købmænd (DSK) foreslår, at bestemmelsen ændres, således at det fremgår, at Dansk Retursystem A/S efter udgangen af 2019 ikke skal betale et årligt beløb til staten.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at den pågældende bestemmelse ikke har været genstand for den forestående ændring af pantbekendtgørelsen, og ministeriet har ikke fundet anledning til at ændre bestemmelsen.

2.2.4. Fastsættelse af panten

Dansk Affaldsforening mener, at en høj returprocent kan understøttes ved at indeksregulere pantsatserne med passende mellemrum.

DI Fødevarer foreslår, at § 3, stk. 2 udvides således, at juice- og saftindustrien også er medbestemmende ved fastsættelsen af panten, når disse produktgrupper også omfattes.

Miljø- og Fødevareministeriet gør opmærksom på, at § 3, stk. 2, fastsætter hvordan den nuværende pantsats er fastsat. Ved en ændring af de nuværende pantsatser vil juice- og saftindustrien skulle høres og inddrages som parter efter forvaltningslovens regler, og efterfølgende indskrevet i § 3, stk. 2.

2.2.5. Koordinering mellem pantsystem og producentansvar på emballage

DI anfører, at det er nødvendigt, at udvidelsen af pantsystemet ikke ses isoleret, men tænkes sammen med de øvrige beslutninger, der skal tages inden for de kommende år vedrørende de resterende emballager samt indsamling og genanvendelse af disse. DI opfordrer til, at der foretages en samfundsøkonomisk analyse af, hvordan vi samlet set bedst håndterer indsamling og genanvendelse af

emballage i Danmark og at der tages højde for, at de emballager, der er omfattet af pantsystemet, ikke samtidig indlemmes i et producentansvarssystem med betaling af gebyrer og udgifter til indsamlings- og behandlingsomkostninger.

Miljø- og fødevarerministeriet tager opfordringen til efterretning og gør opmærksom på, at ministeriet har fokus på interessentinddragelse i udmøntningen af det udvidede producentansvar.

2.2.6. Forlængelse af Dansk Retursystem A/S eneret

De Samvirkende Købmænd (DSK) foreslår, at Dansk Retursystem A/S eneret forlænges samtidig med ikrafttræden af bekendtgørelsen.

Miljø- og Fødevarerministeriet gør opmærksom på, at forlængelsen af Dansk Retursystem A/S eneret ikke behandles ved nærværende udvidelse af pantsystemet.

2.2.7. Erhvervsøkonomiske omkostninger ved udvidelse af pantsystemet

DI savner information om de erhvervsøkonomiske omkostninger ved udvidelse af pantsystemet og information om de bagvedliggende analyser af pantsystemet.

Miljø- og Fødevarerministeriet gør opmærksom på, at ministeriet forud for beslutningen om at udvide pantsystemet har gennemført en analyse af udvidelse af pantsystemet med juice, koncentreret saft/læskedrik og mælk, hvori der også er beregnet erhvervsøkonomiske konsekvenser for erhvervslivet ved en udvidelse. Pantanalysen er publiceret på ministeriets hjemmeside.

2.2.8. Fælles nordisk pantsystem

DI Fødevarer bemærker, at man med forskellige pantordninger i Danmark, Sverige, Norge og Finland ikke længere vil kunne afsætte produkter tiltænkt det danske marked i de andre lande. DI Fødevarer foreslår, at man får analyseret og set på mulighederne for en gensidig anerkendelse af de nordiske pantmærker, som der allerede er mellem Norge og Sverige, således at man kan undgå den øgede kassation af produkter.

Der har tidligere været fremsat forslag om et fælles nordisk pantsystem og analysen "Nordisk Pantanalys. Analys av förutsättningarna för ett gemensamt nordiskt pantsystem för dryckesförpackningar" fra 2010 præsenterer og diskuterer løsningsmodeller for, hvordan et fælles nordisk pantsystem kan indrettes. Analysen konkluderede, at forudsætningerne for et fælles nordisk pantsystem for drikkevarer ikke er til stede på grund af manglende kompatibilitet imellem de nordiske lande, herunder at det er en betydelig udfordring, at de nordiske systemer har forskellige pantbeløb, forskellige EAN koder, forskellige valutaer, skatter og afgifter på pantbelagt drikkevareemballage mv¹

2.2.9. Pantpiktogrammer til affaldssortering

Dansk Affaldsforening foreslår en ændring af pantbekendtgørelsen, så det bliver tilladt at benytte pantmærket med de to cirkulerende pile i forbindelse med forskellige former for pantopsamling.

Pantmærkerne er registrerede varemærker efter varemærkeloven. Markedsføringen af pantmærkerne er derfor reguleret af varemærkeloven og ikke pantbekendtgørelsen.

---

¹ Nordisk Pantanalys. Analys av förutsättningarna för ett gemensamt nordiskt pantsystem för dryckesförpackningar afsnit 7.1.

2.2.10. Rettelse af fejl i § 39, stk. 2

De Samvirkende Købmænd (DSK) gør opmærksom på en fejl i § 39, stk. 2, hvorefter det i udkastet til pantbekendtgørelsen fremgik at "*Miljø- og fødevareministeren kan bestemme, at gebyrerne, jf. stk. 1, i stedet skal fastsættes af styrelsen efter reglerne i denne bekendtgørelse*"

Ministeriet har nu rettet fejlen, og ordlyden er således " Miljø- og fødevareministeren kan i stedet selv fastsætte gebyrerne jf. stk. 1, efter reglerne i denne bekendtgørelse."